

nis; tamen non potest repetere donator nec ejus hæres, sed applicatur fisco: text. est singularis in leg. Mulierem. ff. de His quib. ut indign. facit text. junct Glossa ordinaria, in leg. His consequenter. §. 1. ff. Famil. ercis. Glossa ordinaria, & ibi communiter DD. in leg. Hæreditas. Cod. de His quibus ut indignis. (f)

69 Aliquando & sexto fit inter eos reciproca donatio ab ipsa leg. medietatis bonorum acquiritorum constante matrimonio, ratione societatis, & promiscui amoris & laboris in acquirendo & conservando: nam si maritus acquisivit aliqua bona constante matrimonio; eo soluto, dividuntur inter maritum & uxorem, vel eorum hæredes: itaque quilibet eorum prius & ante omnia sibi deducet patrimonium & capitale, quod habebat tempore contracti matrimonii, vel æstimationem ejus, si fuerit venditum vel consumptum constante matrimonio; & quidquid ultra reperitur superlucratum & acquisitum, dividitur inter eos ratione societatis & conjunctionis animorum & corporum, quæ inter eos videtur contracta: argumentum textus in reg. nuptias. ff. de Regulis juris, textus in leg. Cum fuerit. ff. de Cond. & demonstr. text. in cap. Debitum de bigamis, textus in cap. 2. de Sponsal. text. in cap. Cum societas, caus. 27. quest. 2. textus in leg. 1. ff. de Ritu nuptiarum, textus in leg. 1. ff. Rerum amotarum, textus in leg. Adversus. Cod. de Crimine expilatæ hæreditatis, textus in §. 1. l. Instit. de patria potestate, ita disponit lex 1. 2. & 3. tit. 3. lib. 3. For. ll. & in leg. 1. & per totum tit. 4. lib. 5. Ordin. (g) & istud vult & præsupponit nostra lex Taur. Et merito prius & ante omnia deducitur proprium patrimonium & capitale uniuscujusque, vel æstimatio ejus; quia quando inter aliquos simpliciter contrahitur societas, intelligitur bonorum futurorum, remanente salvo capitali, nisi expressè & specialiter dicatur inter eos contrarium: ita probat textus in leg. Coiri societatem, cum legibus sequentibus. ff. Pro socio, & in leg. 3. §. 1. eodem tit. & in leg. Cum duobus. §. Damn. eodem tit. & in leg. Societatem universarum, eodem tit. & utrobique communiter

(f) Item est justissima lex, quod talis donatio non valeat, facta etiam concubinæ regulariter, etiam à quolibet privato; quia apertò fit ex causa turpi, & conservatur in futurum & remuneratur in præteritum, & inducit causam pietatis.

(g) Sic divisionem bonorum fieri debere soluto matrimonio docet Montalv. & Suar. in leg. 1. tit. 3. lib. 3. Fori propè fin. Greg. in leg. 55. tit. 5. part. 5. glossa magna, column. 2. versic. Et facit hic ad aliam questionem. Matienz. in leg. 1. tit. 9. lib. 5. glossa 2. num. 3.

(h) Ita tenet etiam Montalv. in l. 1. tit. 3. lib. 3. For. verb. de Cons. in fin. Greg. in l. 55. tit. 5. glossa magn. 3. column. in fin. part. 5. Matienz. in leg. 1. tit. 9. lib. 5. glos. 2. num. 1.

(i) Idem consilium præstitit Palac. Rub. in Repet. rub. §. 60. in fin.

(k) Itaque si maritus veniat ad matrimonium dives & opulentus, & mulier pauperrima, vel

DD. Quod extendit, ut procedat & habeat locum nedum in matrimonio vero, sed etiam in putativo: ita probat text. notabilis in cap. 2. de Donat. inter vir. & uxor. & ibi tenet & commendat Abb. & alii DD. probat etiam text. in leg. Si cum dotem. §. fin. ff. Solut. matr. ubi dos putativa habet privilegia dotis veræ: tenet etiam & commendat Palac. Rub. in sua Repet. cap. Per vestras, fol. 19. column. 2. Roder. Suar. in l. 1. tit. 3. lib. 3. For. ll. quest. 1. & idem probat & disponit l. 4. tit. 6. lib. 3. For. ll. Quod intellige quando mulier contraxit ignoranter: secus tamen si scienter; quia tunc nihil lucratur: ita probant prædicta jurâ, & expressè tenet Roderic. Suar. ubi supra.

70 In dubio autem, si non constet vel appareat an bona sint propria & patrimonialia, semper præsumuntur superlucrata & acquisita constante matrimonio, nisi contrarium probetur, de communi stylo & consuetudine hujus regni: Ita dicit lex 203. in ll. stili, & tenet Glossa in leg. 1. tit. 3. lib. 3. For. ll. in glossa 2. & tenet Palac. Rub. in sua Repet. cap. Per vestras, fol. 36. column. 3. versic. Hodie tamen, ubi dicit, quod ita practicatur: tenet etiam & declarat Roderic. Suar. in dicta lege 1. tit. 3. lib. 3. For. ll. 24. fol. versic. Ad finem accedens. (h) Et sic erit optimum consilium, ut tempore contracti matrimonii fiat scriptura publica de omnibus bonis, quæ uterque conjux habet & adducit ad domum; quia illa prius deducuntur, & residuum communicabitur inter eos: ita tenet & declarat Roderic. Suar. in dicta lege. For. 2. quest. (i)

Fructus tamen prædictorum bonorum priorum utriusque conjugis, cujuscumque naturæ vel generis sint, qui supersunt soluto matrimonio, efficiuntur communes inter maritum & uxorem, & dividuntur inter eos tanquam bona superlucrata: ita disponit lex fin. tit. 3. lib. 3. For. ll. & leg. 3. tit. 4. lib. 5. Ordin. Quod extendit, etiamsi unus plura bona habeat quàm alius. (k) Item adde, etiamsi fructus sint percepti ex rebus majoratus: argumento text. in leg. In ædibus. §. Ex rebus. ff. de Donat. &

& tenet expressè Palac. Rub. in dict. repet. cap. Per vestras, fol. 38. col. 2. Ex quibus infertur, quod hodiè cessat disputatio Glossæ & Doctorum in leg. Ubi adhuc, Codic. de Jure dotium, an maritus lucretur fructus rerum paraphernalium? (l) Si verò fructus nondum fuerint collecti & separati à solo, sed tantum pendentes in re vel fundo; similiter sunt communes, & dividuntur inter maritum & uxorem, soluto matrimonio, si jam sint nati & apparentes in re vel fundo, si autem non sint nati nec apparentes, non communicantur, sed fiunt ejus, cujus est proprietas. Quod est verum, & procedit, si fundus est vinea, vel hortus, vel continens arbores: secus tamen est, si fuerit fundus mere rusticus, in quo frumentum est seminatum; quia licet nondum appareant fructus, nec sint nati, pendentes dividuntur inter eos; si verò nullum frumentum est seminatum, nihil communicabitur inter eos, sed dominus fundi vel proprietatis tenetur solvere alteri conjugi vel hæredibus ejus medietatem sumptuum, & expensarum factarum in re vel fundo: ita disponit singularis, & ingeniosa lex 10. tit. 4. lib. 3. For. ll. (m) fructus tamen ex pecoribus indistinctè communicantur & dividuntur inter eos, licet non sint nati, sed in ventre: ita dicit & concludit ibi Gloss. ordinaria in dict. lege 10. & Palac. Rub. in dict. cap. Per vestras, fol. 38. col. 2. ubi dicit quod ita practicatur. (n)

72 Quod tamen limita & intellige, præterquam in casibus sequentibus, in quibus prædicta

bona acquisita superlucrata non communicantur inter eos: Primus est, inter sponsos de præsentanti ante ductionem ad domum, & simultaneam habitationem; quia licet in favorabilibus, ex benigna interpretatione, dispositum in marito & uxore habeat locum in sponsis de præsentanti, ut in leg. Non sine, vers. Quamvis, Cod. de Bon. quæ lib. tamen hoc non procedit nec habet locum quando est diversa ratio, ut in nostro casu, in quo prædictæ leges requirunt quod ambo vivant simul & de consensu; quia ab illo tempore est contracta societas. (o) Item etiam propter curam & diligentiam quam præstat uxor: & in expresso ita tenet Gloss. ordinaria in dict. lege 1. tit. 3. lib. 3. For. ll. Doctor de Segur. in Repet. l. Unum ex familia. §. Si fundum. ff. de legat. 2. fol. 46. totius oper. 3. col. Palac. Rub. in sua Repet. fol. 37. col. 2. versic. Unde lucra habita, quem vide, quia notabiliter loquitur. Ex quibus notabiliter infertur, quod si uxor seorsum habitat à marito, factò inter eos divortio culpa uxoris, ut propter adulterium, vel ex alia culpabili causa, non lucrabitur medietatem bonorum postea quæsiturum, (p) secus tamen si absque culpa uxoris, ut si propter sævitiam mariti uxor fugiat in monasterium, vel petat divortium; quia lucrabitur hauc medietatem bonorum: & in expresso ita tenet & concludit Doctor Palac. Rub. in dict. sua Repet. fol. 40. versic. Limitabis, 2. part. column. 3. quem vide, quia bene fundat. (q)

Secundus est, quando illa bona acquisita &

à contrario, semper communicantur lucra constante matrimonio quæsitæ: idque semper vidisse praticari asserit Suar. in leg. 1. tit. 3. lib. 3. Fori limit. 1. Boer. dec. 21. num. 31. quibus accedit Matienz. in leg. 2. tit. 9. lib. 5. gloss. 1. num. 8. licet Montalv. in leg. 3. tit. 3. lib. 3. Fori, levibus fundamentis contrarium probare nitatur, & Cassan. in Consuet. Burg. rubr. 4. §. 2. verb. Marice, num. 2. & 3. Et Acquen. num. 14. & 16. quorum fundamentis plenè satisfacit Matienz. ubi supra.

(l) Vide Greg. in leg. 17. tit. 11. part. 4. verb. Todos los bienes. Matienz. in leg. 4. tit. 6. lib. 5. glos. 1. in fin.

(m) De qua vide leg. 26. tit. 1. part. 4.

(n) Idem tenet Montalv. in dict. 10. tit. 4. lib. 3. Fori. Matienz. in leg. 4. tit. 9. lib. 5. Repet. glos. 1. num. 4.

(o) Hunc primum casum confirmat etiam Montalv. in leg. 1. tit. 3. lib. 3. Fori, glos. 1. Palac. Rub. in leg. 16. Taur. num. 12. Castell. verb. Durante el matrimonio, & Cifuent. num. 1. Covarr. in Epitome de Sponsalib. 2. part. cap. 7. §. 1. num. 6. communemque sententiam testatur Matienz. in leg. 2. tit. 9. lib. 5. glos. 1. num. 41. apud Gallosque communi usu fori receptum testatur Boer. decis. 22. num. 27. & 33. Decius consil. 260. & consil. 54. num. 7. idem Boer. in Consuetudinibus Bituricensib. tit. de Consen. matrimonii, §. 2. column. 5.

(p) Idem etiam tenet Aviles in cap. Pretorum in proæmio, & Aceved. in leg. 3. tit. 1. lib. 5. Repet. & in leg. 4. tit. 2. lib. 5. num. 10. & num. 21.

(q) Idem docet Palac. Rub. in leg. 16. Taur. num. 29. Castell. ubi glos. magna, col. 7. vers. Sed pone quod uxor. Matienz. in leg. 2. tit. 9. lib. 5. glos. 1. num. 46. & 47. Covarr. de Sponsal. nup. cap. 7. §. 1. num. 6. Pinel. in leg. 1. part. 1. Cod. de Bonis maternis, num. 58.

superlucrata sunt donata à Rege, vel quolibet alio particulari: quia non communicantur nec dividuntur inter eos: ita dicunt & disponunt prædictæ II. Et in Principe vel Rege potest esse ratio; quia liberalitas regia vel imperialis habet istud privilegium, ut insolidum quærat ei cui confertur, & non teneatur communicare cum altero, ut in leg. *Cum multa, Cod. de Bon. quæ lib.* & in alio particulari potest esse ratio; quia ob maritum & contemplationem ejus personaliter videtur datum; non verò causa vel occasione societatis, ut in leg. *Nec adjecit, cum tribus seq. ff. pro socio, text. in l. Socium qui in eod. §. fin. in fin. eod. tit.*

Tertius est, quando illa bona acquisita & superlucrata proveniunt ex successione ex testamento vel ab intestato alicujus consanguinei, vel extranei: ita etiam disponunt prædictæ II. (r) Confirmatur; quia acquisitio quæ fit ex successione, non pertinet ad societatem: text. est in leg. *Nec adjecit. ff. pro socio, cum leg. seq. text. in leg. Si societatis, Cod. eod. tit.* Quartus est, quando illa bona acquisita superlucrata sunt castrensia, & proveniunt ex salario vel stipendio militari: nisi suis sumptibus & expensis vadat sine salario vel stipendio publico; quia sicut sumptus & expensæ sunt communes, ita & lucra: ita etiam disponunt prædictæ II. maximè *lex 2. tit. 4. lib. 5. Ordin.* fructus tamen istorum bonorum bene communicantur & dividuntur, sicut fructus bonorum propriorum, ut ibi dicitur: secus tamen est, si bona superlucrata sunt quasi castrensia, ut ea quæ acquirit Doctor, Auditor, Judex, Advocatus, Medicus; quia bene communicantur & dividuntur inter maritum & uxorem, cum prædictæ leges tantum excipiant bona castrensia propriè quæsita ex salario & stipendio militari: & ita tenet Palac. Rub. in dict. *repet. fol. 39. column. 1. versic. Et his infertur:* & ita practicatur. Nec obstat *lex 4. tit. 4. lib. 15. Ordin.* Quia loquitur tantum in officiis & donationibus concessis ab ipso Rege vel Principe; quia illa dona & beneficia non dividuntur. Confirmatur, quia officium est proprietas; lucra verò & redditus sunt fructus: unde merito communicantur: & in expresso ita tenet & declarat Roderic. Suar. in dict. *leg. 1. limitatione 3. fol. 16. 2. column.*

Quintus est, quando maritus constante matrimonio vendit vel alienat prædicta bona, vel partem eorum; quia in eis non habebit uxor medietatem: præterquam si dolose alienavit, ut uxor privetur sua parte; quia tunc bene potest

repetere & habere suam medietatem: ita disponit *lex fin. tit. 4. lib. 5. Ordin.*

73 Pulchrum tamen dubium est, an illa lex procedat & habeat locum in alienatione facta titulo donationis? ut si maritus donat vel gratis concedit alteri prædicta bona, vel partem eorum, an uxor possit repetere & revocare à possessore prædictam alienationem, ut habeat suam partem, & medietatem, dolo aliquo non probato in marito alienante? Et breviter & resolutivè teneo, quod non possit uxor repetere nec revocare, nisi dolo probato; & per consequens maritus possit prædicta bona alienare titulo oneroso vel lucrativo; & non possit alienatio revocari, nisi probetur dolus in marito alienante; qui in dubio numquam præsumitur: Primò, quia veri creditores etiam ex causa onerosa non revocant alienata per debitorem titulo lucrativo, nisi probetur dolus & fraus in ipso alienante; ut in leg. 1. per tot. ff. de His quæ in fraud. cred. & in leg. penultim. Codic. eodem tit. ergo ita in proposito ex solo titulo donationis non præsumatur dolus nisi probetur. Secundò, quia aliàs tolleretur commercium & facultas contrahendi marito. Tertio, quia bona superlucrata efficerentur inalienabilia & subjecta restitutioni: quod non est dicendum, nec est intentio præd. legum. Quod limita & intellige, præterquam in casibus, in quibus ex solo titulo vel contractu præsumitur dolus in alienante; ut si esset donatio omnium bonorum: vel aliàs ex alia causa vel respectu. Quarto facit; quia sicut aliàs, prohibita alienatione, videtur prohibita donatio, & omnis actus per quem dominium transfertur, ut in leg. 1. versic. fin. Cod. de Fundo dotali, text. in leg. fin. Cod. de Rebus alien. vel non alienand. text. in capit. Nulli, de Rebus Eccles. non alien. cum similib. imò, sola venditione prohibita, videtur prohibita donatio, & omnis actus per quem dominium transfertur, ista est Glos. singularis & unica, juncto text. in leg. 2. Cod. de Usucap. pro empt. quam ibi notat & commendat scribentes, & reputat singularem & unicam Bald. in Rubr. extra, de Pactis 2. column. idem Bald. in capit. Litteræ, de Dilation. Jas. in leg. Filiusfamilias. §. Divi. ff. de legat. 1. column. 16. num. 71. & ibi alii Moderni: ergo per contrarium, permissa venditione & alienatione sine dolo & fraude, censetur permissa donatio. Quintò facit, quia prædictæ leges quæ inducunt communionem lucrorum, sunt correctoriæ juris communis, & per eas nimis gravatur maritus, communicando cum uxore quæsita constante matri-

(r) Et ita refert Matienz. hunc casum in leg. 3. tit. 9. lib. 5. Recop. glos. 6. num. fin.

monio: ergo debeant restringi, ut sicut potest maritus vendere & alienare, possit etiam donare. Sextò ego pondero *leg. fin. tit. 4. lib. 5. Ordin.* quæ generaliter & absolute dicit, quod maritus possit alienare: ergo debet intelligi, quovis titulo alienationis oneroso vel lucrativo. Et in expresso istam sententiam & conclusionem in terminis similis statuti tenet Anchar. in Consiliis suis, cons. 102. quem omninò vide, quia pulchrè & notabiliter loquitur: & ista est veritas sequenda & tenenda in judicando & consulendo. (s) Licet Doctor. Palac. Rub. expressè teneat contrarium, imò quod non possit maritus donare, in sua *Repet. fol. 47. col. 2. vers. Ex his infertur,* & Roderic. Suar. in sua *Lectura super II. Fori, fol. 21. column. 2. versic. Ex prædictis,* motus principaliter unico & generali fundamento: scilicet, quod in generali & libera administratione bonorum concessa non venit potestas & facultas donandi, nisi expressè concedatur: text. in leg. *Filiusfamilias de donat. text. in leg. Contra juris. §. Si filius. ff. de Pact. textus in leg. 1. §. 1. ff. de Offic. Proc. Caesar.* Sed certè illa jura non obstant quia loquuntur & intelliguntur quando in bonis alienis & patrimonio alterius esset concessa à lege vel ab homine alicui tertio libera & generalis administratio: secus tamen est in nostro casu & quæstione, in qua maritus de jure communi habet propriam, liberam, & absolutam administrationem bonorum suorum; quia bene poterit donare, & ad libitum voluntatis de eis disponere. Ex quibus infero, quod si maritus aliqua bona superlucrata consumpsit ludendo, meretricando, vel ad alios malos & reprobatos usus, non potest uxor petere partem eorum, nec sibi solvi & satisfieri ex aliis bonis maritis, quia non fecit nec alienavit principaliter animo fraudandi & privandi uxorem sua medietate & lucro legali, sed casu & vitio proprio: & in effectu ita tenet Roder. Suar. in dict. *leg. 1. Fori, fol. 22. col. 2. vers. Quæritur circa hoc. (t)*

(s) Idem etiam in simili statuto tenent Cassan. & Boer. per Molin. relati, lib. 2. de Primogen. capit. 10. num. 66. hancque sententiam veriorum in puncto juris testatur novissimè Ayor. de Partitionibus, 2. part. quæst. 41. num. 46.

(t) Idem solvi Gregor. dicens, verius in puncto juris, in leg. 13. verb. *Ganancias, tit. 7. part. 1. Matienz. in leg. 5. tit. 9. lib. 5. glos. 6. num. 7.* Nec, ut ipsi ajunt, obstat huic sententiæ, *lex Adeo, §. penult. ff. Pro socio,* ibi: *Quod in alea, vel in adulterio perdidit socius, nec leg. Si is cum quo. ff. Communi divid. & in leg. Cum duob. §. Damna. ff. Pro soc. contrarium in Societate disponentes, eo quod ludere sit lata culpa, & meretricari sit dolus, ut latissimè probat Matienz. ubi suprâ: Quia de Societate expressa ad tacitam conjugalem non omnino procedunt argumenta, quoniam marito competit alienandi potestas, ut in leg. 5. tit. 9. lib. 5. Recopil. socio verò non: id etiam respondet Gregor. ubi suprâ, & Suar. tenet etiam Burg. de Paz Jun. in Quæst. suis, quæst. 8. numer. 13. & 29. Navarr. in Manuali latino, capit. 17. num. 155. Aceved. leg. 5. tit. 9. lib. 5. Recopil. num. 19.*

Anton. Gomez. ad Leg. Taur.

Sextus est, quando uxor, soluto matrimonio, vivit luxuriosè & inhonestè: quia tunc amittit prædictam medietatem lucrorum, & revertitur ad hæreses mariti: ita disponit *lex fin. tit. 4. lib. 5. Ordin.* quæ tamen lex non habet locum in marito, uxore mortua; quia in eo non est tantum dedecus, argumento text. in leg. 1. Cod. de Adult. & argumento dicti Spec. in tit. de Actore, §. 1. versic. *Sed utrum masculo,* ubi tenet, quod licet mulieri luxuriosè viventi interdicitur administratio bonorum, ut in leg. *Et mulieri. ff. de Curat. furios.* non tamen interdicitur masculo.

74 Advertendum tamen, quod circa prædicta se offert pulchra & subtilis difficultas: Si maritus vendidit, donavit, vel alienavit aliqua bona in fraudem uxoris, ut non habeat nec consequatur prædictam medietatem lucrorum, qualiter consulatur uxori, & quod remedium habeat pro recuperatione? Et breviter & resolutivè dico, quod si alienatio fuit facta in pecunia, vel rebus, quæ pondere numero, vel mensura consistunt, vel in aliis rebus mobilibus, quæ non extant; maritus vel hæres ejus debet solvere de proprio patrimonio & bonis suis, vel imputare in parte lucrorum quæ pertinent ipsi marito: si verò facta excussione in bonis mariti, non inveniat solvendo, poterit mulier agere contra possessorem, secundum materiam revocatoriam alienationis eorum quæ fit in fraudem creditorum. Si verò alienatio fuit facta in specie quæ extat, indistinctè poterit mulier agere contra possessorem, etiam nulla facta excussione, ut dixi & tractavi suo loco in dicta *materia alienationis quæ fit in fraudem creditorum.* Unum tamen est, quod per transitum ad secunda vota non amittit istam medietatem lucrorum, nec tenetur proprietatem eorum servare filiis primi matrimonii: quia non videtur habuisse à marito & ejus largitione, sed ab ipsa lege, & ejus beneficio & promissione: argumento text. notabilis in leg. fin. Cod. de Bonis ma-

ternis, & ibi DD. & per illum textum ita tenet Palac. Rub. in sua Repet. fol. 48. column. 2. versicul. Ex quo infertur, (u) & in expresso ita disponit hodiè lex 14. supra his leg. Taur.

75. Quæro tamen pro declaratione prædictorum: Si diversæ leges, statuta, vel consuetudines sint in loco & domicilio mariti, & diversæ in loco & domicilio uxoris, vel in loco ubi contractus matrimonii & instrumentum dotale celebratur, circa lucra ista dividenda, vel de dote exigenda, vel arrhis, vel donationibus applicandis; quod domicilium vel locus debeat inspicere? Et breviter & resolutivè dico, quod licet regulariter in concernentibus litis ordinationem debeat inspicere locus iudicii, ut in l. 2. C. Quomodo testam. aper. & in concernentibus litis decisionem debeat inspicere locus contractus, ut in leg. Ut si fundus. ff. de Eviction. & ibi communis opinio; tamen in causa dotis, arrharum, vel aliarum donationum, indistinctè quoad omnia inspicitur locus & domicilium mariti: text. est in leg. Exigere dotem. ff. de Judic. & ibi notant Bartol. Alberic. Paul. & communiter DD. Abb. Felin. & communiter Canonistæ in cap. 1. de Spons. Licet aliter & melius posset dici, quod ibi non detur aliqua specialitas, sed procedat secundum jus commune: quia quando quis contrahit in aliquo loco tanquam advena statim recessurus, non sortitur ibi forum ratione contractus, sed in proprio domicilio: Item, quando confertur & destinatur solutio in alio loco, ibi debet conveniri, quia ibi dicitur contraxisse; text. est in leg. Hæres absens, §. 1. ff. de Judic. text. in leg. Contraxisse. ff. de Actio. & oblig. Sed maritus contrahendo matrimonium in loco & domicilio uxoris, & ibi faciendo instrumenta dotalia, videtur accedere & contraxisse tanquam advena statim recessurus cum uxore in proprium domicilium: ergo meritò debet attendi locus & domicilium mariti, tam in his quæ pertinent ad litis ordinationem, quam in his quæ pertinent ad decisionem: & sic non est aliqua specialitas in dote, & in aliis: & ita probat text. in dict. leg. Exigere dotem, & ita tenent & declarant ibi Paul. de Cast. Curt. Jacob. de Sanct. Georg. Quod primò limita & intellige, nisi aliter inter maritum & uxorem cautum est. Secundò, nisi respectu extranei. Tertio, nisi ma-

(u) Idem etiam tenet Aceved. in leg. 6. tit. 9. lib. 5. in princ. ubi alios allegat.

(x) De hac quæstione vide Suar. in leg. 1. tit. 3. lib. 3. Fori, limitatione 6. Covarrub. de Sponsalibus, 2. part. cap. 7. in princ. & in verb. Ganancias, versic. Aut contrahitur matrimonium, Palac. Rub. in Rub. §. 55. numer. 12. latè & novissimè Matienz. in leg. 2. tit. 6. lib. 5. Recopil. à num. 65. ubi per conclusiones procedit.

ritus debeat habitare in loco domicilii uxoris; argumento prædictæ leg. & ita tenent & limitant ibi prædicti DD. Moderni. Verum tamen est, quod hodiè habemus novam & singularem legem partit. scilicet, l. 24. titul. 11. part. 4. quæ expressè disponit contrarium; imò quod attendatur locus & domicilium contracti matrimonii & instrumenti dotalis, non verò domicilium ipsius mariti: & licet Roderic. Suar. in dict. leg. 1. For. fol. 18. col. 2. dicat & teneat, quod prædicta lex part. intelligatur secundum jus commune, & verificetur & procedat in casu quo maritus vult habitare in loco & domicilio uxoris; tamen certè est manifesta divinatio. (x)

76. Item quæro pro maxima & necessaria declaratione prædictarum legum, an dominium & possessio hujus medietatis lucrorum transeat ipso jure in uxorem constante matrimonio, & eo soluto, ante realem traditionem vel apprehensionem? an verò tantum habeat actionem personalem, & conditionem ex prædictis legibus ad petendum à marito vel hæredibus? Et videtur quod non transeat dominium nec possessio, sed tantum habeat actionem personalem: quia licet quando aliqui contrahunt veram & propriam societatem omnium bonorum, vel partium eorum, transeat dominium & possessio bonorum præsentium pro sua parte in consocium; quia quilibet videtur deinceps habere, tenere, & possidere bona sua nomine utriusque, & tanquam per clausulam constituti transit in alium dominium & possessio pro parte, ut in leg. 1. versic. fin. cum leg. sequenti. ff. Pro socio. cujus verba sunt: In societate omnium bonorum omnes res quæ coeuntium sunt continuo, & statim sequitur leg. 2. & dicit, quia licet specialiter traditio non interveniat, tacitè tamen creditur intervenire, & ibi notant & commendant Gloss. ordinaria, Bartol. Alb. Bald. Salycet. Fulgos. & communiter Doctor. licet secus sit in aliis contractibus particularibus, vel universalibus, ut in leg. Traditionibus, Cod. de Pactis, & in leg. Qui tibi, Codic. de Hæred. vel actio. vend. imò etiamsi si sit contractus universalis & valdè favorabilis dotis: Gloss. singularis in leg. 1. ff. de Usucap. pro dote, & ibi communis opinio tamen in bonis futuris postea quæsitis per unum ex sociis non transit dominium nec possessio in alium; quia videtur cessare prædicta ratio: ita probat text. in leg.

leg. Si quis societatem contraxerit. ff. Pro socio, cujus verba sunt: Si quis societatem contraxerit, quod emerit ipsius sit, non commune, sed societatis iudicio cogitur rem communicare, & ibi Glos. ordinaria, & communis opinio: tenet etiam & declarat Bald. in leg. 1. ejusdem titul. Cuman. in leg. Quod meo. ff. de Acquir. possess. fin. column. Alexand. in leg. 3. §. Incertam eodem tit. penult. column. & ante eos Azor. in Summa. Cod. Pro socio. §. column. probat etiam textus quem ibi ponderat Jas. in leg. Si socius. ff. Si certum petat. Hodiè tamen corrigitur ista sententia & communis opinio in bonis acquisitis & lucratis constante matrimonio, imò dicendum est, quod etiam transit dominium & possessio in socium pro parte in bonis futuris per contractum quæsitis: ita disponit singularis lex partit. 47. versicul. final. titul. 28. part. 3. nisi dicas, quod intelligatur mediante traditione postea sequuta, vel quod transeat & quæraturs res pro parte mediante actione pro socio intentanda; sed divinatio est; ideo tendendum est quod dixi. (y) Ex quo infertur & resultat vera & clara decisio & responsio in nostra quæstione: quod lucra quæsitata constante matrimonio per maritum, attento jure communi, non quærantur uxori pro parte ipso jure quoad dominium & possessionem, nisi secuta traditione: sed hodiè sit, attenda lege partit. & ita videtur tenere Palac. Rub. in dict. repet. cap. Per vestras, fol. 27. col. 3. & fol. 46. column. 4. in fin. & Doctor. Segur. in Repet. l. 3. §. fin. ff. de Liber. & posth. fol. 45. & 4. column. Roderic. Suar. in Allegat. suis, in leg. 1. tit. de las Ganancias, fol. 23. versic. Queritur ulterius, licet certè nullus eorum sic declaret. (z) Nec obstat si subtiliter dicas, quod quando ex aliquo titulo vel causa universali vel particulari resultat vel resultare potest damnus parti, quia

teneretur ad onera vel debita; numquam transit ipso jure dominium nec acquisitio nisi sequatur acceptatio, ut in leg. 1. & per totum. ff. de Acquir. hæred. & in leg. Cum hæredes. ff. de Acquir. possess. sed in nostro casu, si in uxorem transiret ipso jure dominium & possessio, statim etiam teneretur ad debita præter voluntatem suam; ergo non quæraturs. Quia notabiliter respondeo, quod licet ipso jure quæraturs, tamen debet intelligi revocabiliter, ut possit uxor (si vellet) renuntiare prædictæ medietati lucrorum, ut in l. 60. infra his l. Taur. & fundatur optima simili ratione: quia licet ex potentia suitatis dominium bonorum patris transeat ipso jure in filium; tamen potest se abstinere, ut in l. In suis. ff. de Liber. & posth. & in l. Filius qui patri. ff. de Vulg. & pupil. & in §. Sui, Institut. de hæred. qualitat. & differ.

77. Item quæro, an sicut in matrimonio vero communicantur prædicta lucra inter maritum & uxorem, ita eodem modo communicentur in matrimonio putativo, bona fide & ignorantia inter eos contracto? Et breviter teneo quod sic: ita probat textus singularis, juncta Glossa ordinaria in cap. 2. de Donat. inter virum & uxorem, & ibi tenent Abb. Panorm. & communiter alii DD. probat etiam text. in leg. Si cum dote. §. fin. ff. Solut. matrim. ubi habetur, quod dos habet sua privilegia etiam in matrimonio putativo: & in expresso ita tenet Palac. Rub. in Repet. cap. Per vestras, fol. 19. column. 2. & fol. 39. column. 2. ubi bene fundat Roder. Suar. in dict. leg. 1. titul. 3. lib. 3. quæst. 1. (A) Donatio tamen pura & simplex inter eos non valet, nec confirmatur morte in matrimonio putativo. Item nec habet locum inter eos successio reciproca ab intestato, ut in l. 1. & per totum. Cod. & ff. Unus de vir. & uxor. & ibi communiter DD.

(y) Idem resolvit Greg. in leg. 47. titul. 28. part. 3. in glossa ult. Suar. in leg. 1. tit. 3. lib. 3. For. verb. Queritur ulterius. Covarrub. lib. 3. Variar. cap. 19. num. 1. & 2. idem esse asserens quoad possessionem: Quorum sententia vera est & recepta, quidquid adversus eam tentare fuerit ausus Tell. Fernan. in leg. 15. Taur. n. 9. usque in fin. cujus fundamentis satisfacit latè Matienz. in l. 2. tit. 9. lib. 5. Recopil. gloss. à num. 70. usque ad 15. & in l. 7. & 10. tit. 9. lib. 5. tit. 11. (z)

(z) Idem etiam resolvit Cassan. in Consuet. Burg. rub. 4. §. 2. verb. Et participant, num. 6. Covarrub. lib. 3. Resolut. cap. 19. num. 2. Greg. in leg. 55. in glossa magna, column. 2. & 3. titul. 5. part. 5. versicul. Veritas tamen hujus questionis pendet: latè Matienz. in leg. 2. titul. 9. lib. 5. glossa 3. num. 13. licet contrarium tenuerit Tell. Fernand. ab ipso Matienz. reprehensus lib. 2. num. 9. & 14. (A) Idem etiam tenet Barbati. in cap. Ex liberis, num. 19. de Pignor. quia equiparantur, & in nihilo ferè differunt matrimonium putativum, & verum: cap. Debitum, de Bigamis, cap. Ad audientiam, de Sponsal. cum pluribus à Palac. Rub. in Rub. §. 36. num. 2. idem voluit Covarrub. de Spons. 2. part. cap. 7. §. 1. num. 3. & 8. Tiraq. plures alios citans, pluraque in matrimonii putativi materia scribens in dicta leg. Conubiali, glossa 8. num. 270. & seq. Matienz. in leg. 2. titul. 9. glossa 1. num. 4. lib. 5. Recop.